

Stowarzyszenie LGD „Ziemia Pszczyńska”

Nr II/2013, nakład 500 egz.

Egzemplarz bezpłatny

Biuletyn Informacyjny

Już po raz dziesiąty od momentu rozpoczęcia działalności naszego Stowarzyszenia, wydajemy dla Państwa biuletyn informacyjny, w którym ukazujemy nie tylko owoce podejmowanych przez nas inicjatyw ale również przedstawiamy Państwu naszych beneficjentów, którzy w udzielonym nam wywiadzie opowiadają o doświadczeniach związanych z pozyskiwaniem funduszy unijnych. Tradycyjnie chcemy przedstawić Państwu wydarzenia, które miały już miejsce, jak również te, które dopiero odbędą się w najbliższej przyszłości. Zapraszamy do aktywnego udziału w naszych działaniach oraz zachęcamy do lektury niniejszego biuletynu.

PARASOŁOWY PROJEKT KULINARNY „Z TRADYCJĄ I SMAKIEM... KUCHARZYM, GOTUJEMY, WARZYM”

W dniu 27 listopada 2013 r. odbyło się spotkanie podsumowujące parasolowy projekt kulinarny „Z tradycją i smakiem... Kucharzymy, Gotujemy, Warzymy”, które poprowadziła p. Renata Dyrda – Wiceprezes Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska.”

Zamysłem projektu była aktywizacja członkiń Kół Gospodyń Wiejskich, z terenu Powiatu Pszczyńskiego poprzez promocję lokalnego dziedzictwa kulinarnego, zachowanie i popularyzowanie wśród mieszkańców tradycji kulinarnych, jak również promocja starych przepisów kulinarnych. Do udziału w projekcie zgłosiły się 22 spośród 32 Kół Gospodyń Wiejskich działających na terenie Ziemi Pszczyńskiej, ostatecznie

w spotkaniu finalnym udział wzięło 21 Kół. Projekt odbywał się w trzech etapach. Pierwszy dotyczył wyboru przepisu potrawy, jakie dane Koło miało przygotować na spotkanie podsumowujące. Podczas drugiego etapu zrzeszone w działaniu gospodynie w formie warsztatowej z wielkim zapałem i zaangażowaniem przygotowały tradycyjne, często zapomniane, lokalne potrawy. Po serii spotkań warsztatowych jakie od września odbywały się w każdym z 21 KGW, nadszedł czas podsumowania projektu - etap trzeci. W Porębie spotkały się przedstawicielki Kół Gospodyń Wiejskich - uczestniczki projektu, które na specjalnie przygotowanych i pięknie udekorowanych stołach prezentowały przygotowane przez siebie potrawy. Po przywitaniu każde z Kół opowiedziało krótko o przyrządzonych daniach, po czym zaproszono wszystkich do degustacji wspomnianych przekąsek. Kolorowe stoły, unoszące się, zachęcające aromaty nadały spotkaniu wyjątkowy charakter, zaś reprezentantki KGW również wizualnie, podkreślały poprzez stroje regionalne - tradycyjną obyczajowość naszego regionu. Spotkanie uświetniła obecność ślą-

skiego kucharza - p. Remigiusza Rączki, który na tę okazję przyrządził specjalne dania. A były to: żur na kwasce z kapusty, karmindle górnośląskie ze śledziem oraz ciaperkapusta. Kucharz swoje wystąpienie ubarwił ciekawymi opowieściami, opowiadanymi w gwarze śląskiej. Kulinarne spotkanie upłynęło w biesiadnej atmosferze. Zebrani, podczas wydarzenia mogli również wysłuchać prezentacji dotyczącej działalności naszego Stowarzyszenia, jaką wygłosiła kierownik biura LGD - Aleksandra Jeleń-Pyclik. Zaś wystąpienie akordeonisty - Władysława Wróblewskiego wraz z przewodniczącą Gminnego Związku Rolników, Kólek i Organizacji

Rolniczej - Lucją Krutak, zachęciło gości do udziału w biesiadowaniu przy śląskich przysmakach, jakie znalazły się w dostępnych na stołach śpiewnikach. Pragniemy

złożyć serdeczne podziękowania wszystkim zaangażowanym w projekt przedstawicielkom Kół Gospodyń Wiejskich, które dołożyły wszelkich starań, aby zebrani

mogli zasmakować prawdziwych „smaków regionu”. Podziękowania kierujemy także p. Remigiuszowi Rączce, wszystkim przybyłym gościom oraz osobom, które pomogły przy organizacji tego spotkania. Na bazie kulinarnych warsztatów powstał przepisnik. Mamy nadzieję, że wydanie stanowiące bazę doskonałych, tradycyjnych potraw nie pozwoli zaniknąć naszej lokalnej kuchni i służyć będzie także nowoczesnym gospodyniom. Więcej znajdą Państwo na stronie internetowej naszego Stowarzyszenia www.lgdziemiapszczyńska.pl.

WYJAZD STUDYJNY

W piękny, pogodny weekend w dniach 4-5 października br. odbył się wyjazd studyjny do Pienin. Jego temat przewodni brzmiał: „Nasza kultura - Wasza kultura - wymiana doświadczeń między regionami różniącymi się gwarą, kulturą i tradycjami w kontekście PROW. Co nas zainspiruje do działania?” i był okazją do porównania kultury, gwary i zwyczajów jakie są kultywowane na terenie województwa małopolskiego w konfrontacji z naszymi, śląskimi zwyczajami. Uczestnicy mieli okazję obejrzyć projekty jakie za pośrednictwem działającego tam Stowarzyszenia LGD „Gorce-Pieniny” zostały zrealizowane ze środków w ramach Osi 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013.

Inicjatywa skierowana była do lokalnych liderów, osób czynnie zaangażowanych w rozwój naszego lokalnego środowiska. W trakcie wizyty uczestnicy poznali członków Zarządu Stowarzyszenia LGD „Gorce-Pieniny” oraz pracowników biura, wzajemnie

wymienili się doświadczeniami dotyczącymi działalności Stowarzyszeń, jak również preferencjami beneficjentów. Obejrzano prezentacje multimedialne dotyczące działalności obu Stowarzyszeń jak również historii i kultury różniących się regionów.

Uczestnicy wyjazdu mieli również okazję zapoznać się z projektami realizowanymi w ramach PROW na tamym terenie oraz spotkać się z niektórymi beneficjentami programu. Zobaczyli projekty realizowane w ramach Małych Projektów, działania „Odnowa i Rozwój wsi” oraz „Tworzenie i rozwój Mikroprzedsiębiorstw”, a były to m.in. place zabaw, boisko do piłki siatkowej ze sztuczną nawierzchnią, Izba Regionalna w Sromowcach Wyżnych, Elektroniczna Tablica informacyjna, infomaty, źródła wód mineralnych „Stefan i Michalina”, które zostały wyremontowane przez gminę Krościenko w ramach działania „Odnowa i rozwój Wsi”. Interującym przystan-

kiem była także wizyta u przedsiębiorcy Gerwazego Skubisza, który zrealizował 2 Małe Projekty: budowę basenu przydomowego oraz instalację kolektorów słonecznych z pompą ciepła. Beneficjent opowiedział uczestnikom o poszczególnych etapach realizacji inwestycji. Uczestnicy odwiedzili także p. Pawłowską, która w ramach działania „Tworzenie i rozwój Mikroprzedsiębiorstw” zakupiła maszynę haftującą.

Dzięki obecności przewodnika uczestnicy dowiedzieli się wiele na temat odwiedzanej okolicy. Zwiedzono zamki w Czorsztynie i Niedzicy oraz Koronę zapory w Niedzicy. Dodatkową atrakcją sobotniego popołudnia był udział w rejsie spacerowym

statkiem po jeziorze Czorsztyńskim. Zwiedzających przewiózł statek „HARNAŚ”, z pokładu którego można było podziwiać okoliczne zabytki zarówno architektury jak i przyrody takie jak: Zamek Dunajec w Niedzicy, ruiny królewskiego zamku w Czorsztynie, Zaporę Wodną w Niedzicy, skansen na półwyspie Stylchen, Zielone Skalki, Pieniński Park Narodowy oraz wiele innych. Wszystkim uczestnikom, osobom pomagającym w organizacji i realizacji wyjazdu - pracownikom Stowarzyszenia LGD „Gorce-Pieniny” jak również beneficjentom przedstawionych projektów serdecznie dziękujemy.

Pokaz wyrobu dywaników - Izba Regionalna

TYDZIEŃ KARIERY

W dniu 16 października, młodzież uczestniczyła w organizowanym przez Stowarzyszenie LGD „Ziemia Pszczyńska” wyjeździe studyjnym, w ramach projektu „Przedsiębiorcza Ziemia Pszczyńska”.

Wyjazd odbywał się w czasie trwającego Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery. Młodzież miała możliwość spotkać się z osobami, które już uzyskały wsparcie unijne za pośrednictwem naszego Stowarzyszenia bądź są na etapie realizacji projektów dofinansowanych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Grupie 24 uczestników wyjazdu - uczniów z klas o profilu hotelarstwo i architektura krajobrazu, towarzyszyli: Prezes Centrum Przedsiębiorczości z Woli - Janusz Kasza, wraz z pracownikiem Centrum - Katarzyną Biesiadą oraz pracownik LGD „Ziemia Pszczyńska” - Anna Harazin.

Wizyta u Agnieszki Homa-Kurczab

Podczas wizyty, młodzież odwiedziła przedsiębiorcę, działającego w branży ogrodniczej - Piotra Harazina, następnie udano się do Pielgrzymowic, gdzie uczestnicy spotkali się z państwem Janem i Małgorzatą Zachraj - rolnikami, gospodarzami na ponad 200 ha ziemi, którzy uzyskali wsparcie na rozwój działalności usługowej. Kolejnym punktem programu, było odwiedzenie Agroturystyki państwa Penkalów, którzy na swoją działalność również pozyskali wsparcie w ramach PROW - jednak starając się o dofinansowanie bezpośrednio w Instytucji Wdrażającej. Tam też młodzież uczestniczyła w krótkim warsztacie przeprowadzonym przez przedstawicieli CPSA z Woli. Następnie z Pielgrzymowic, udano się do Goczałkowic, gdzie czekały

Barbara Szweda

spotkania z dwoma przedsiębiorczymi Paniami - Agnieszka Homa-Kurczab - która realizuje projekt w ramach działania „Tworzenie i Rozwój Mikroprzedsiębiorstw”, związany z budową żłobka dla dzieci oraz Barbarą Szwedą - prowadzącą działalność gospodarczą związaną z rękodziełem. Młodzież miała również okazję usłyszeć o projektach unijnych realizowanych w gminie Goczałkowice, gdyż podczas jednego ze spotkań - gościła zebranych w budynku GOK dyrektor tego obiektu - Zofia Szoldra.

Gminny Ośrodek Kultury w Goczałkowicach-Zdroju

Mamy nadzieję, że wizualna odsłona projektów, realizowanych na terenie powiatu pszczyńskiego, pozwoli młodzieży na praktyczne podejście do kwestii związanych z życiem zawodowym, o którym już niebawem wielu z nich będzie myślało...

Prezentujemy wywiady z beneficjentami, którzy pozyskali środki za pośrednictwem LGD.

Konferencja zamykająca Tydzień Kariery

Jako zakończenie trwającego od 14 do 19 października Tygodnia Kariery w dniu 18 października w Starostwie Powiatowym w Pszczynie odbyła się konferencja zamykająca.

W konferencji organizowanej przez nasze Stowarzyszenie we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy oraz Starostwem Powiatowym w Pszczynie, wzięła udział młodzież ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu całego powiatu. W ramach konferencji odbyły się dwa wykłady przedstawicieli śląskich uczelni. Pierwszy wykład wygłosił dr Rafał Muster z Uniwersytetu Śląskiego z Katowic. Przedstawił on zebrany,

wymagania współczesnego rynku pracy. Na przykładzie badań, prowadzonych na terenie woj. śląskiego, młodzież mogła w wizualny sposób uzyskać informację na temat poziomu zatrudnienia na naszym terenie, a także wysokości bezrobocia, uwzględniając przy tym wiele czynników, takich jak wiek, wykonywany dotychczas zawód czy staż pracy. Ciekawym aspektem, były także kwestie związane z badaniami przeprowadzonymi dla powiatu pszczyńskiego.

Drugi wykład dotyczył „Dylematów kariery”. Został wygłoszony przez dr Tomasza Ingrama z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Wykład pozwalał na uzmysłowienie młodzieży, jakie cechy charakteru mogą w przyszłości zadecydować o wyborze ścieżki kariery. Dr Ingram podkreślił także, że niezwykle ważną kwestią jest stworzenie planu swojej kariery, tak aby móc go w przyszłości konsekwentnie realizować.

Tomasz Ingram

Ostatnim prelegentem był przedstawiciel Akademickiego Centrum Kariery z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, pan Krzysztof Krasuski. Przedstawił on zagadnienia związane z funkcjonowaniem tego typu jednostek przy uczelniach wyższych. Słuchacze mogli zapoznać się z ofertą takiego podmiotu. Niezwykle ciekawy był także warsztat związany z najczęściej popełnianymi błędami, jakie osoby aplikujące o pracę, zawierają w tworzonych przez siebie życiorysach. Tego typu sugestie będą z pewnością cenną uwagą dla młodzieży, tworzącej już niebawem swoje CV.

Sylwia Pająk-Figula - Prezes Stowarzyszenia

Całość spotkania moderowała Prezes Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” - Sylwia Pająk-Figula. Serdecznie dziękujemy wszystkim uczestniczącym w wyjeździe studyjnym oraz konferencji zamykającej. Wykładowcom za profesjonalne wystąpienia, przekazaną młodym ludziom wiedzę. Zaś przedsiębiorcom z terenu powiatu pszczyńskiego za zaprezentowanie prowadzonych przez siebie działalności gospodarczych!

LEADER w oczach beneficjentów środków unijnych

Beneficjent:

Magdalena Wróbel-Krakowczyk

Działanie: Małe Projekty

Tytuł:

Wydanie przepiśnika bożonarodzeniowego

LGD - W ramach składanego do LGD projektu, stara się Pani o środki unijne na wydanie przepiśnika bożonarodzeniowego, skąd pomysł na tego typu projekt?

Magdalena Wróbel-Krakowczyk:

- Z pomysłem na wydanie książki traktującej o ciasteczkach bożonarodzeniowych nosiłam się już kilka dobrych lat pragnąc niejako uporządkować dziesiątki przepisów na małe, drobne, niejednokrotnie misternie zdobione ciasteczka wypiekane w mojej rodzinie od wielu pokoleń. Chciałam zebrać je w całość, pogrupować i opatrzyć klimatycznymi zdjęciami aby zyskały również na odbiorze wizualnym. Poza tym, zależało mi aby te cenne przepisy bliskich mi kobiet, mojej mamy, babci, kuzynek przetrwały dla kolejnych pokoleń śląskich gospodyń dbających o pielęgnowanie rodzimych tradycji kulinarnych. Chciałam ochronić je niejako przed zapomnieniem, a także zwrócić to, co sama kiedyś otrzymałam wzrastając w domu, w którym rokrocznie wraz z rozpoczęciem adwentu wypiekałyśmy z mamą do późnych godzin nocnych najróżniejsze ciasteczka i przygotowywałyśmy tradycyjne ozdoby z papieru czy wydmuszek.

Kiedy dowiedziałam się o możliwości skorzystania z unijnego dofinansowania nie wahałam się ani trochę i dokładnie wiedziałam jak moja książka miała wyglądać. Po otrzymaniu zgody na realizację projektu przystąpiłam już do najprzyjemniejszej jego części czyli pieczenia setki malutkich ciasteczek i organizowania sesji zdjęciowych.

- W jaki sposób, Pani zdaniem tego rodzaju projekt przyczynia się do aktywizacji środowisk wiejskich?

- Bez najmniejszych wątpliwości mogę stwierdzić, że dzięki temu przepiśnikowi wiele osób nie tylko po raz pierwszy dowiedziało się o tradycji wypieku ciasteczek na Śląsku ale przede wszystkim spróbowało swych sił w kuchni. W związku z tym, że książka zawiera blisko czterdzieści wypróbowanych przepisów daje również gwarancję tylko udanych wypieków nawet osobom, które nigdy nie piekły. Po zapoznaniu się z przepiśnikiem kobiety z mojego wiejskiego środowiska również poczuły się zachęczone do dzielenia się między sobą swoimi wersjami słodkich wypieków przyczyniając się tym samym do zachowania i kontynuacji regionalnych zwyczajów kulinarnych. Być może dzięki tej pozycji na stołach wielu

młodych ludzi, którzy ulegli tzw. zachodniemu modelowi przeżywania świąt Bożego Narodzenia, zagospzczą na powrót takie wypieki jakie przygotowywały kiedyś nasze babcie.

- Czy Pani zdaniem sięganie po środki unijne jest procesem bardzo trudnym? Czy jednak z perspektywy czasu jest Pani w stanie zachęcić inne osoby do aplikowania po tego rodzaju wsparcie?

- Aplikowanie po środki unijne jest dosyć trudne, ale udało mi się opracować wniosek o przyznanie pomocy zgodnie ze wszystkimi wytycznymi, co zaowocowało szybką oceną wniosku - bez poprawek - i równie szybkim podpisaniem umowy. Najbardziej czasochłonny etap to sama realizacja projektu na który zdobyło się dofinansowanie: długie chwile przed piekarnikiem, zarabianie ciasta, formowanie i wykrawanie dziesiątek ciasteczek, zakupy produktów, sesje zdjęciowe. I choć organizowanie sesji zdjęciowych utrzymanych w stylistyce bożonarodzeniowej nie było łatwe w samym środku lata - było warto! Mam nadzieję, że publikacja przypadnie czytelnikom do gustu. Przede mną pozostaje teraz „tylko” rozliczenie wniosku, które, zgodnie z umową nastąpi w lutym 2014 roku.

Dodam jeszcze, że nie miałam do tej pory doświadczenia w aplikowaniu o środki unijne, a jednak udało się. Dlatego z całego serca pragnę zachęcić tych Państwa, którzy mają podobne pomysły, że warto realizować swoje marzenia przy udziale środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

- Czego Pani, jako osoba fizyczna, oczekuje od Stowarzyszenia jakim jest Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska”?

- O Lokalnej Grupie Działania Ziemia Pszczyńska dowiedziałam się z Internetu chętnie biorąc udział np. w konkursach fotograficznych z udziałem naszych dzieci co zaowocowało dwukrotnie wydaniem kalendarzy. Same wnioski do LGD to moja trzecia przygoda z LGD i jak na razie bardzo udana. W czasie realizacji projektu w razie jakichkolwiek wątpliwości zawsze mogłam liczyć na pomoc biura LGD i miłych Pań w biurze, co przyczynia się do tego, iż całe Stowarzyszenie mogę ocenić jednoznacznie dobrze. Oczekiwania, które wiązałam z LGD zostały w pełni spełnione. Sprawne rozpatrzenie wniosku przez Radę LGD, a także szeroki dostęp do konsultacji oraz dobra polityka informacyjna Stowarzyszenia - pomogły mi w wyszukaniu niezbędnych informacji do złożenia wniosku. Polecam wszystkim - środki unijne są naprawdę dostępne i realne do osiągnięcia!

Beneficjent:

Gmina Pszczyzna

Działanie:

Małe Projekty, Odnowa i Rozwój Wsi

LGD - Dotychczas złożyli Państwo 13 wniosków za pośrednictwem LGD, w tym 6 w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” oraz 7 wniosków w ramach tzw. Małych Projektów. Na jakim etapie realizacji znajdują się wymienione wnioski?

Dariusz Skrobol, burmistrz Pszczyzny - Część wniosków już udało się zrealizować. Mam tu na myśli modernizację placu zabaw w Piasku, organizację kursu żeglarskiego czy wydanie publikacji Dziedzictwo historyczno-kulturowe ziemi pszczyńskiej. „Podróż przez cztery pory roku”, którą możemy się chwalić. Podobnego wydawnictwa nie ma. Wspomniałyśmy o realizacji pozwolą przygotować publikacje dla uczniów szkół podstawowych poruszających tematykę i wiedzę na temat małej ojczyzny. Koń-

czymy realizację dwuetapowego projektu Serce Wsi. Na rok 2014 mamy podpisaną umowę w sprawie przebudowy ogrodzenia boiska sportowego w sołectwie Janówce. Zrealizujemy ogrodzenie ogólnodostępnego boiska wraz z piłkochwytnymi w sołectwie Wisła Mała, a także przeprowadzimy remont wielofunkcyjnych i ogólnodostępnych boisk sportowych w sołectwach Ćwiklice, Poręba i Rudoltowice.

- Czym kierowali się Państwo sporządzając wnioski?

- Każdy wniosek, który otrzymał wsparcie realizowany jest z myślą o mieszkańcach naszej gminy. Szukamy wszelkich możliwości, żeby mieszkańcom ułatwić życie. Duża pomoc skierowana została w kierunku wsi. Pszczyzna jest gminą miejsko-wiejską z dwunastoma sołectwami, dlatego złożyliśmy wiele wniosków i skorzystaliśmy ze wsparcia unijnego. Większość projektów dotyczy rozbudowy bazy rekreacyjno-sportowej, a także inwestycji w infrastrukturę. Naczelną zasadą jest poprawa jakości życia i uważam, że to realizujemy.

- Mają Państwo spore doświadczenie zarówno w przygotowaniu wniosków jak i dalszej realizacji. Proszę

określić jaki etap sięgania po unijne wsparcie jest Państwa zdaniem najtrudniejszy, a który najprostszy?

- Zdecydowanie najtrudniejszym etapem jest skomplikowana procedura przygotowania wniosku i aplikowania o środki. Złożenie wniosku wiąże się ze zleceniem wymaganych projektów technicznych, za które gmina musi płacić, nie wiemy jednak czy dostaniemy dotację. Bez tego jednak nie można ubiegać się o finansowanie. Posiadając pełną i precyzyjną dokumentację techniczną faza re-

alizacji wydaje się najprostszym etapem. Każdy projekt należy jednak rozpatrywać indywidualnie.

- Czy uważają Państwo, że działalność Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” jest potrzebna społeczeństwu, pozytywnie oddziałuje na mieszkańców? Jeżeli tak, w jaki sposób?

- Działalność Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” jest bardzo potrzebna. Możliwość pozyskania środków mobilizuje i aktywizuje do działania. Stowarzyszenie samo realizuje wiele projektów, dzięki czemu bezpośrednio angażuje mieszkańców. Tak było chociażby w przypadku projektu KREATOR. Do dzisiaj pamiętam stoisko z wyrobami rękodzielniczymi. Przykładów można mnożyć wiele. Organizacja biesiad, spotkań kulinarnych, konkursów dla dzieci i młodzieży. Współpraca Urzędu Miejskiego z LGD przynosi wiele korzyści mieszkańcom. Wspieramy bieżącą działalność stowarzyszenia. Będziemy oczywiście w dalszym ciągu konsekwentnie i mam nadzieję z dalszymi sukcesami, starać się o nowe środki i współpracować przy realizacji nowych projektów. Cenię sobie pomoc w zakresie konsultacji oraz wsparcia eksperckiego, ponieważ korzystamy z możliwości, jakie proponuje nam Stowarzyszenie.

LEADER w oczach beneficjentów środków unijnych

Beneficjent:

Justyna Kołodziej

Działanie:

Tworzenie i Rozwój Mikroprzedsiębiorstw

Tytuł: „Remont i adaptacja lokalu usługowego oraz zakup niezbędnego sprzętu celem utworzenia przedsiębiorstwa oferującego szeroki zakres usług fryzjerskich”.

LGD - co było powodem złożenia przez Panią wniosku o dofinansowanie za pośrednictwem LGD?

Justyna Kołodziej - powodem było otrzymanie dofinansowania, duże prawdopodobieństwo pozytywnego rozpatrzenia wniosku (lokalny zasięg), pomoc w uzupełnieniu wniosku i biznesplanu.

- Na jakim etapie realizacji jest obecnie Pani wniosek?

- Aktualnie jestem na etapie oczekiwania na przelew z ARIMR-u. Wszystkie działania związane z inwestycją są ukończone, wszelkie odbiory i pozwolenia również, jestem także po kontroli z ARIMR-u dotyczącej sprawdzenia zgodności zakupionego sprzętu z zakresem rzeczowo finansowym zawartym w umowie o dofinansowanie.

- Wiemy, że ma Pani porównanie jeśli chodzi o składanie wniosku za pośrednictwem naszego Stowarzyszenia a bezpośrednio do ARIMR-u. Proszę o podsumowanie w tej kwestii.

- Najważniejszą różnicą jest zasięg działania... składając wniosek bezpośrednio do ARIMR okazuje się że miejsc na pozytywnie rozpatrzone wnioski jest bardzo dużo jednak ilość składanych

wniosek jest ogromna i prawdopodobieństwo pozytywnego rozpatrzenia jest niestety niewielkie, natomiast w LGD sprawa wygląda odwrotnie... LGD działa lokalnie, co sprawia że samych wniosków jest stosunkowo niewiele i w efekcie owocuje to dużym prawdopodobieństwem przejścia do kolejnych etapów. Ponadto cenna jest pomoc LGD w wypełnianiu wniosku.

- Co było dla Pani najtrudniejsze „w drodze” po fundusze unijne?

- Na pewno sam wniosek i biznesplan. Gdyż okazało się że mimo pozytywnej weryfikacji wniosku przez LGD, ARIMR znalazł ogromną ilość nieścisłości i błędów wynikających z jakichś regulaminów których nigdzie nie ma. Oprócz tej sytuacji było jeszcze kilka podobnych, do Częstochowy musiałam pojechać aż 4 razy tylko po to żeby w razie kolejnych nieścisłości można było jeszcze je poprawić gdyż wysłanie dokumentów pocztą

zamykało drogę poprawek. Sytuacja zamykała jednak osoby z ARIMR-u prowadzące moje dokumenty były naprawdę miłe i chętne do pomocy. Największą satysfakcją sprawiło mi to że przy kontroli z ARIMR kontrolerzy byli pełni podziwu

że sama poradziłam sobie z tym wnioskiem, gdyż prawdopodobnie większość osób korzysta z pomocy firm zajmujących się wypełnianiem takich dokumentacji.

- Czy jeśli jeszcze raz miałyby Pani szansę ubiegania się o pomoc finansowa z Unii to czy ponownie zdecydowałaby się Pani? Jeśli tak to czego dotyczyłoby działanie?

Beneficjent:

Małgorzata Zachraj

Działanie:

Różnicowanie w kierunku Działalności Nierolniczej

Tytuł: „Rozszerzenie zakresu prowadzonej działalności pozarolniczej poprzez zakup nowych maszyn rolniczych na cele wynajmu”.

LGD - złożyła Pani wniosek o dofinansowanie za pośrednictwem Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska”. Proszę krótko scharakteryzować czego dokładnie dotyczy?

Małgorzata Zachraj - wniosek, który złożyłam dotyczył dofinansowania zakupu maszyn umożliwiających wprowadzenie nowoczesnej technologii przygotowania gleby i siewu zbóż, rzepaku oraz soi, we wniosku znalazła się również maszyna która umożliwi utrzymanie czystości obszarów zielonych wokół pól i gospodarstw rolnych.

- W jaki sposób wg Pani, środki finansowe pochodzące z Unii Europejskiej wpływają na rozwój obszarów wiejskich? Co dzięki nim zyskuje wieś?

- Środki finansowe pochodzące z Unii Europejskiej mają duże znaczenie. Dzięki tym środkom w gospodarstwach rolnych rolników zainteresowanych wynajmem maszyn, możemy stosować nowe technologie uprawy gleby i siewu.

- Czy podczas ubiegania się o dofinansowanie napotkała Pani na jakieś trudności?

Jeśli tak, to czym były one spowodowane?

- Przygotowanie wniosku i w późniejszym czasie jego realizacja nie stanowiły problemu Dzięki wiedzy i doświadczeniu wielu osób między innymi pracowników LGD, firm doradczych uzyskanie dofinansowania przebiegło

sprawnie cel został osiągnięty.

- Czy zachęciłaby Pani przyszłych beneficjentów do składania wniosków za pośrednictwem LGD? Jakich rad może Pani udzielić?

- Dofinansowanie w wielu programach sięga często 50% poniesionych nakładów, zatem jest oczywiste że po określeniu potrzeb otoczenia i własnych, mając pomysł należy sięgnąć po środki unijne. Z jakich programów chcemy skorzystać na realizację pomysłu, proponuje uzyskać odpowiedź na nurtujące nas pytanie w LGD w Pszczynie.

Kierownik Referatu Kontroli PROW w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego – Ilona Mazur

LGD - Pracując Państwo w Wydziale Kontroli UM w Katowicach, proszę krótko przybliżyć czym zajmują się Państwo w Wydziale na co dzień?

Ilona Mazur - Do kluczowych zadań pracowników referatu kontroli należy wizytacja/kontrola projektów realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w województwie śląskim. Czynności kontrolne przeprowadzane są w trakcie realizacji zadania/szkolenia/warsztatu, po zrealizowaniu operacji a także w okresie związania z celem. Standardowa kontrola przeprowadzana jest przez dwuosobowy zespół kontrolujący i trwa od 1 do 2 dni. Sprawdzana jest wtedy zgodność realizacji projektu z celem określonym w umowie o przyznanie pomocy oraz przestrzeganie reguł i zasad wynikających z programu, aktów prawa wspólnotowego i krajowego. W referacie pracuje 6 doświadczonych osób a dzięki ich zaangażowaniu, wiedzy merytorycznej oraz doświadczeniu realizacja zadań referatu przebiega prawidłowo.

- Jak mogą Państwo ocenić wdrażanie PROW w Powiecie Pszczyńskim? Jak na tle pozostałych LGD w Województwie Śląskim wypadają działania naszego Stowarzyszenia?

- W okresie wdrażania PROW 2007-2013 z obszaru działania LGD „Ziemia Pszczyńska” do tej pory złożono 22 wnioski dla dzia-

łania Odnowa i rozwój wsi oraz 101 wniosków dla małych projektów w ramach osi 4 Leader. Wszystkie projekty inwestycyjne realizowane w ramach osi 4 podlegają kontroli na takich samych zasadach jak inne działania wdrażane przez Samorząd Województwa w ramach PROW. Dużym zainteresowaniem w ramach ogłoszonych naborów cieszyły się projekty dotyczące budowy świetlic, placów zabaw, boisk sportowych, zagospodarowania terenu a także publikacje i foldery promujące lokalne inicjatywy oraz bogactwo historyczne i przyrodnicze regionu.

- Czy Państwa zdaniem Beneficjenci są dobrze przygotowani do realizacji projektów wspartych funduszami z UE?

- Jak pokazują dotychczasowe doświadczenia świadomość i poziom wiedzy o funduszach unijnych i możliwych dotacjach wnioskodawców ubiegających się o dofinan-

sowanie wzrosły na przestrzeni ostatnich lat. Dużym zainteresowaniem wśród beneficjentów cieszyły się zawsze organizowane przez Wydział TW oraz LGD szkolenia, spotkania oraz konferencje mające na celu rozpowszechnienie wiedzy na temat Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Posiadanie praktyki w pozyskiwaniu środków pochodzących z funduszy unijnych w znacznym stopniu ułatwia realizację kolejnych projektów. Zapoznanie się z programem oraz podstawowymi dokumentami aplikacyjnymi to pierwszy i najważniejszy krok jaki każdy potencjalny Beneficjent powinien wykonać a wtedy trud włożony w przygotowanie projektu zakończy się sukcesem.

- Jaką rolę we wdrażaniu PROW widzą Państwo dla stowarzyszeń takich jak LGD? Czy dotychczas przeprowadzane kontrole wskazują na owocne działania lokalnych grup?

- Kluczową rolą LGD jest stymulowanie lokalnych inicjatyw na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, aktywizowanie przedstawicieli samorządowych, społecznych i gospodarczych do planowania i wdrażania lokalnych projektów. Dzięki doradztwu prowadzonym przez LGD potencjalni beneficjenci mają możliwość uzyskania szczegółowych informacji a także pomocy przy wypełnieniu dokumentów aplikacyjnych do programu PROW 2007-2013. Do

zadań pracowników LGD należy również informowanie beneficjentów programu o stosowanych procedurach, zasadach i trybie naboru wniosków. Każda pomoc przy wypełnieniu wniosku aplikacyjnego oraz płatnościowego szczególnie dla beneficjentów ubiegających się po raz pierwszy o wsparcie finansowe projektu, będzie miała znaczący wpływ na poprawność i jakość złożonego wniosku.

- Czy z punktu widzenia Państwa Wydziału, widzą Państwo możliwość dokonania jakichkolwiek usprawnień we wdrażaniu PROW w Polsce? Na co Beneficjenci programu powinni w sposób szczególny kłaść nacisk?

- W procesie pozyskiwania środków unijnych jest kilka kluczowych kwestii na które Beneficjenci powinni zwrócić szczególną uwagę. Przede wszystkim poprawne przygotowanie wniosku oraz załączników, które należy przedłożyć przed podpisaniem umowy oraz z wnioskiem o płatność. Aby wydatkowanie środków unijnych przebiegało w sposób jak najbardziej przejrzysty Beneficjenci powinni pamiętać o właściwym oznakowaniu projektu tzw. wizualizacji projektu dofinansowanego ze środków EFRROW – poprzez umieszczenie tablic informacyjnych z uwzględnieniem odpowiednich logotypów i zapisów dla projektów realizowanych w ramach programu.

LEADER w oczach beneficjentów środków unijnych

Beneficjent:

Leokadia Copija

Działanie: **Małe Projekty**

Tytuł: „**OBRZĘDY SOBÓTKOWE NA WSI PSZCZYŃSKIEJ-ZAPOMNIANE LOKALNE ZWYCZAJE W NOWEJ ODSŁONIE**”. Tradycje śląskich ludowych obrzędów Nocy Świętojańskiej na wsi pszczyńskiej - sztuka robienia kwiatów z bibuły wyplatanie wianków, palenie ognisk.

LGD - Pisząc wnioski skupiła się Pani na tradycjach, lokalnych zwyczajach. Skąd pomysł na tego typu przedsięwzięcia?

Leokadia Copija - Tematy do wniosków mogłabym „mnożyć” :). Niestety brakuje czasu na pisanie, a przeprowadzanie i rozliczanie - to wszystko odpowiedzialna praca, która wymaga dokładnego przygotowania i poświęcenia. Czasem trudno to pogodzić z obowiązkami zawodowymi. Osoba, która pisze

i rozlicza projekt - musi być w ten projekt zaangażowana przez cały czas jego trwania, bo osoby uczestniczące w przeprowadzeniu napisanych projektów oczekują konsultacji i pomocy. Jako pomysłodawca i beneficjent muszę być więc i kreatywna i dyspozycyjna, i w każdym momencie realizacji projektu - „współ w zespół” przygotowana:)

A pomysły do wniosków same mi się nasuwają. Czasem wynikają z obserwacji lokalnego środowiska, czasem z rozmów ze znajomym i - w tym z osobami, które w jakiś sposób uczestniczą w życiu kulturalnym naszego powiatu.

- W jaki sposób podejmowane przez Panią działania przyczyniają się do podnoszenia świadomości mieszkańców obszaru objętego LSR nt. lokalnych tradycji i zwyczajów?

- To czy podjęte działanie przyczynia się do podniesienia świadomości mieszkańców, wychodzi trochę z czasem. Przekonuję się o tym, kiedy wiele razy dostaję zapytania od uczestników przeprowadzonego projektu: kiedy znów można będzie uczestniczyć w podobnym przedsięwzięciu? Pytają o to zarówno osoby prowadzące zajęcia w projekcie [np. artyści ludowi, panie z Kół Gospodyń Wiejskich] jak i uczestnicy imprezy, dla których projekt powstał. Wiele razy odbierałam telefony od uczestników z zapytaniem, czy można spodziewać się kontynuacji tego działania i kiedy można w takim projekcie wziąć znów udział. To jest dla mnie znak, że skoro takie działania cieszą się zainteresowaniem to trzeba je kontynuować i pokazywać walory naszej lokalnej kultury, tradycji i zwyczajów np. poprzez warsztaty i wspólną zabawę.

- Co było dla Pani najtrudniejsze podczas ubiegania się o dofinansowanie? Czy samo napisanie wniosku, uzupełnienie czy też rozliczanie?

- Tak jak wcześniej wspomniałam, samo pisanie nie jest dla mnie jakoś specjalnie trudne. Wymyślić można dużo:) ale tak by dało się to ciekawie przeprowadzić! Uzupełnianie wniosku i rozliczanie z całą pewnością są dla mnie znacznie trudniejsze.

- Gdyby zaistniała możliwość pozyskania pieniędzy za pośrednictwem LGD czy ponownie złożyłaby Pani wniosek? Jeśli tak czego by dotyczył?

- Oczywiście, że jeśli tylko byłaby możliwość pozyskania środków z pomocą LGD znów spróbuję złożyć jakies fajne wnioski. Na dzień dzisiejszy nie mogę jednoznacznie określić dokładnie czego miałyby nowe wnioski dotyczyć. Sądzę, że to bardzo zależy od tego jakie możliwości da nam LGD i nowe zasady dotowania projektów przez UE. Pewnie już niedługo

wszystko będzie jasne i klarowne.

Beneficjent: **Piotr Harazin**

Działanie: **Tworzenie i Rozwój Mikroprzedsiębiorstw**

Tytuł: „**Zakup urządzeń i narzędzi niezbędnych do rozpoczęcia działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług ogrodniczych**”

LGD - Ubiegał się Pan o dofinansowanie projektu pn: „Zakup urządzeń i narzędzi niezbędnych do rozpoczęcia działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług ogrodniczych”, z czego wynika taka potrzeba?

Piotr Harazin - Potrzeba dofinansowania projektu wynikała z tego, że dopiero rozpoczynałem działalność gospodarczą przy prowadzeniu której posiadanie urządzeń i narzędzi ogrodniczych jest niezbędne, a pozyskane środki finansowe, mogłem przeznaczyć na dalsze inwestycje i rozwój swojej działalności.

- Czy wiele osób korzysta z Pana usług? Jest Pan zadowolony z własnej działalności gospodarczej?

- Muszę szczerze przyznać, że jak na pierwszy rok działalności, nie sądziłem,

że będę miał tak wiele zleceń i to głównie z polecenia osób u których świadczyłem dotychczas moje usługi ogrodnicze. Jestem zadowolony i odczuwam satysfakcję z dotychczasowej działalności, a zarazem motywuje mnie to do dalszych działań w kierunku rozwoju firmy i świadczenia dodatkowych usług.

- Co podczas starania się o dofinansowanie było dla Pana najtrudniejsze?

- W całym procesie ubiegania się o dofinansowanie, najwięcej poświęcenia wymagało zgromadzenie całej dokumentacji, związanej ze składaniem wnioskiem

o przyznanie pomocy. Bardzo ważna była jakość złożonej dokumentacji, wymagano bowiem wielu załączników, starannie sporządzonych na formularzach lub według wzorów udostępnianych przez ARiMR. Istotne było właściwe udokumentowanie poniesionych kosztów kwalifikowanych, ponieważ konsekwencją w przypadku wystąpienia różnic pomiędzy wnioskowaną a zrealizowaną kwotą płatności, mogło być zmniejszenie dofinansowania.

- Czy uważa Pan, że działalność Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” oddziałuje na społeczność lokalną? Jeśli tak to w jaki sposób?

- Uważam, że działalność Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” w istotny sposób oddziałuje na społeczność lokalną. Stowarzyszenie wspiera inicjatywy mające na celu promowanie obszarów wiejskich, pobudzając aktywność społeczności lokalnych. Każdy mieszkaniec może wyrazić swoje zdanie, na temat pomysłów na zwiększenie szans rozwojowych regionu. Dodatkowo bardzo

ważnym aspektem jest to, iż pracownicy Stowarzyszenia bardzo aktywnie angażują się w pomoc wnioskodawcom, którzy mogą do Biura LGD zwracać się z prośbą o udzielenie potrzebnych informacji, na każdym etapie realizacji projektu.

Stypendysta z Chorwacji odwiedził nasze LGD

20 sierpnia w biurze Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska” gościł z wizytą Tomislav Mamić, student z Chorwacji.

Student przebywał w Polsce na stypendium Erasmusa na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach oraz odbywał praktyki w Górnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego w Katowicach. Tomislav, był żywo zainteresowany tematyką rozwoju regionalnego, stąd chciał odwiedzić organizację podejmującą tego typu tematykę. Podczas wizyty w LGD, zapoznał się z działaniami naszego Stowarzyszenia, odwiedził ciekawe miejsca, które zostały stworzone bądź zmodernizowane za pośrednictwem środków pozyskanych w ramach RPO oraz działań osi 4 LEADER PROW na lata 2007-2013 a także uczestniczył w spotkaniu Zarządu LGD. Jak powiedział Tomislav, Polska jest dla Chorwacji dobrym przykładem rozwoju lokalnego, stąd możliwość odbycia części studiów w Polsce, a następnie praktyka w tutejszej organizacji i wizyty takie jak ta w Pszczynie, pozwalają mu zebrać cenne doświadczenie przed powrotem do rodzinnego kraju. Warto dodać, że w Chorwacji od niedawna również działają Lokalne Grupy Działania, jednak ze względu na niedługą historię Chorwacji w strukturach unijnych ich działalność jest póki co ledwo widoczna. Tomislav udzielił nam wywiadu:

LGD - Dlaczego Polska? Jest przecież wiele interesujących i możliwych do opisanie krajów w kontekście Unii Europejskiej.

Tomislav Mamić - Zdecydowałem się przyjechać do Polski, ponieważ dla Chorwatów, kraj ten jest przedstawiony jako ten, który wykorzystał środki unijne w najlepszy możliwy sposób stosując świetną politykę regionalną. Jest to przedmiotem moich studiów, więc zdecydowałem się przyjechać właśnie do Polski, a nie np. do Austrii, Portugalii czy Bułgarii.

- Co sądzisz o lokalnych grupach działania? Czy uważasz że są one potrzebne? Czy możesz porównać funkcjonowanie LGD w Polsce i Chorwacji?

- Działanie Stowarzyszeń takich jak LGD jest dobrym sposobem, aby dać ludziom zamieszkującym obszary wiejskie wsparcie oraz środki, dzięki którym mogą zadbać o społeczności wiejskie. Jest to na pewno świetny pomysł, ale bez wykwalifikowanych i zapalonych do działania ludzi nie będzie to działało. Jestem zadowolony, że w większości LGD, którym miałem okazję się przyjrzeć z bliska, lu-

dzie naprawdę tacy są. Jest tak szczególnie w Pszczynie. W Chorwacji ten system jest jeszcze na początku funkcjonowania, dlatego trudno jest porównać Chorwację z Polską. Wszystkie LGD w Chorwacji są nadal w pierwszej fazie w procesie tworzenia strategii.

- Czy widzisz szanse dla rozwoju Twojego kraju, wraz z jego wejściem do Unii Europejskiej?

- Przystąpienie do UE oferuje wiele możliwości dla Chorwacji. Znajdują się one przede wszystkim w funduszach strukturalnych, otwartości gospodarczej i inwestycjach, szerszego rynku i wielu innych... Fundusze unijne uważane są za najważniejszą szansę rozwoju dla Chorwacji w następnej dekadzie i dlatego jest to gorący temat w tej chwili.

- Czy chcesz przyjechać do Polski jeszcze raz? Dlaczego? / Dlaczego nie?

- To niewiarygodne do jakiego stop-

nia podobne są nasze kultury i to sprawia, że oba narody czują sympatię względem siebie, dlatego Chorwaci zawsze potwierdzą sympatię do Polaków, no i vice versa. Być może Chorwacja dla Polaków wydaje się bardziej atrakcyjna w porównaniu z wrażeniem, które odnoszą Chorwaci względem Polski, czego przyczyną jest, według mnie, bardzo popularne i piękne chorwackie wybrzeże. Ale nie możemy siebie za to obwiniać, bo wiemy, że Chorwacja to piękny kraj. Mogę powiedzieć, że w Polsce spotykam się wyłącznie z ciepłym przyjęciem i mam poczucie głębokiej akceptacji.

- Co Twoim zdaniem, łączy Polskę i Chorwację a co dzieli?

- Na pewno przyjadę do Polski ponownie. Teraz mam tutaj przyjaciół a poza tym jest wiele rzeczy, które wiążą mnie zarówno z Polską jak i Śląskiem. Mam nadzieję, że w przyszłości będę miał okazję poprawić swój język polski, co pomoże naszym krajom we współpracy.

Konkurs „Chodź opowiem Ci bajeczkę...”

Nasze Stowarzyszenie z myślą o najmłodszych zorganizowało konkurs pn: „Chodź opowiem Ci bajeczkę...”. Dzieci i młodzież miały za zadanie, przedstawienie w formie bajki bądź wiersza, motywów, interesujących miejsc, ciekawych historii i zwyczajów związanych w głównej mierze z obszarami wiejskimi Powiatu Pszczyńskiego.

Do LGD wpłynęły 54 utwory, z których wybrane jako podsumowanie konkursu zostaną umieszczone w zbiorze bajek i wierszy o Ziemi Pszczyńskiej.

Pragniemy podziękować wszystkim uczestnikom konkursu za ogromne zaangażowanie, jakie włożyli w stworzenie swoich prac. Podziękowanie kierujemy także do zainteresowanych tematem dyrekcji szkół i nauczycieli za pomoc przy realizacji tej inicjatywy!

Wnioski o przyznanie pomocy w ramach działania

„Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”

składanych za pośrednictwem Stowarzyszenia LGD „Ziemia Pszczyńska”

Stan 12 grudnia 2013r.

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Liczba odrzuconych wniosków przez LGD oraz IW	Liczba podpisanych umów	Liczba rozliczonych wniosków	Stosunek podpisanych umów do złożonych do LGD wniosków	Limity środków na dane działanie (w zł)*
Odnowa i rozwój wsi	34	3	14	6	41,18 %	6 291 563,98
Małe Projekty	101	49	52	28	51,49 %	938 114,52
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	23	8	15	14	65,22%	1 084 581,50
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	33	21	12	6	33,36%	921 660,00
RAZEM	191	81	93	54	48,69%	9 235 920,00

*Limity środków zgodnie z uchwałą nr 64/2013 Zarządu Stowarzyszenia z dnia 02.12.2013r.

opracowanie własne

Z kulturą „na Ty” w 2014 roku...

Rok 2014 obfitował będzie w szereg wydarzeń kulturalnych jakie odbywać się będą w poszczególnych gminach naszego powiatu. Wspólnie z Gminnymi Ośrodkami Kultury już dzisiaj zapraszamy Państwa do czynnego udziału w regionalnych imprezach.

W maju odbędzie się promocja książki: „Chodź, opowiem ci bajeczkę...”, na której wystawione zostaną wybrane bajki napisane przez autorów publikacji.

W pierwszym półroczu 2014 roku odbędą się: XX Festiwal Folklorystyczny oraz VI Parada Ludowego Stroju Śląskiego w Gminie Miedźna, a także „Goczałkowickie spotkania z folklorem” w Gminie Goczałkowice-Zdrój. Podczas tego wydarzenia będzie można podziwiać występy zespołów folklorystycznych Ziemi Pszczyńskiej.

Drugie półrocze przyszłego roku, zapowiada się równie atrakcyjnie, zaplanowano: organizację VII Festiwalu pszczyńskich maszketów „Chochla 2014” który połączony zostanie z „Kiermaszem produktów regionalnych”. Będzie to już 7 edycja projektu, który dwukrotnie otrzymał pomoc w zakresie Małych Projektów za pośrednictwem naszego Stowarzyszenia. Uczestnicy konkursu, czyli Koła Gospodyń Wiejskich przygotowują konkursowe potrawy regionalne, oprócz tego odbędzie się dodatkowo Kiermasz, gdzie będzie można nabyć regionalne produkty, takie jak: sery, miody, wędliny, ciasta, pieczywo, itp. oraz produkty i potrawy przygotowane przez uczestników konkursu „Chochla”. W kolejnych miesiącach zaplanowano równie emocjonujące wydarzenia takie jak: Grand Prix Kobióra oraz Żubrowisko. W Gminie Suszec natomiast odbędzie się spotkanie naukowe dotyczące śląskości, które połączone zostanie z obchodami jubileuszu Związku Górnośląskiego. O pozostałych wydarzeniach będziemy Państwa na bieżąco informować. Zapraszamy do śledzenia także naszej strony internetowej:

www.lgdziemiapszczyńska.pl

WYDAWCA:

**Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania
„ZIEMIA PSZCZYŃSKA”**

ul. 3 Maja 11

43-200 Pszczyna

Tel./Fax. 32/ 210 02 12

www.lgdziemiapszczyńska.pl

Masz pytanie? Odwiedź nas, zadzwoń lub napisz !